PADOMI VECĀKIEM, JA BĒRNS AIZRAUJAS AR SPĒĻU SPĒLĒŠANU VIEDTĀLRUNĪ

Arvien biežāk bērni, jo īpaši puiši, savu brīvo laiku pavada, aizraujoties ar tiešsaistes (online) spēlēm. Spēlējot spēles, laiks paskrien ļoti ātri un **pazūd kontrole pār citām ikdienas aktivitātēm — mācībām, mājas darbiem, ģimeni, miegu, ēdienreizēm, fiziskām aktivitātēm, u.tml.**

Tomēr vecākiem jāņem vērā, ka daudzas no mobilo lietotņu spēlēm var ietvert saturu, kas bērniem nav piemērots — **vardarbība, rupja valoda, alkohola un narkotisko vielu lietošana vai pat seksuāla rakstura saturs.**

Kā rīkoties?

- Pārrunājiet ar savu bērnu, kāpēc viņam ir interese spēlēt tieši konkrēto spēli? Bieži spēles tiek izvēlētas pēc vienaudžu ieteikuma.
- Mudiniet savu bērnu spēlēt spēles, **kas veicina viņa zināšanu un prasmju attīstīšanu.** Vairāk par tām iespējams uzzināt šeit.
- Ja vien iespējams, sākumā pats izspēlējiet šo spēli vai spēlējiet to kopā ar savu bērnu, lai novērtētu sava bērna uzvedību un rīcību, kā arī **vai spēlē atspoguļotā** informācija un darbības ir piemērotas viņa vecumam, interesēm un emocionālajam stāvoklim.
- Pārrunājiet ar bērnu noteikumus — cik ilgi un kādas spēles viņš drīkst spēlēt, kā arī iespējamos **apdraudējumus un riskus**, ar kādiem viņš var saskarties, sniedzot padomus, kā rīkoties dažādās situācijās.

Kādi ir galvenie apdraudējumi un riski?

! Tiešsaistes (online) spēļu vidēs spēlētājiem ir iespēja sazināties vienam ar otru, arī ar nezināmiem spēlētājiem. Dažu spēlētāju uzvedība bērnam var likties nepieņemama — **aizvainojoša valoda, iebiedēšana, krāpšanās, manipulēšana vai agresīva attieksme pret citiem spēlētājiem**.

! Tiešsaistes (online) spēļu vides var būt labvēlīgas **pedofilu aktivitātēm — tie var mudināt bērnus** čatot **ar viņiem vai uzsākt videočatu, iemantojot viņu uzticību.** Vēlāk jau bērns var sākt dalīties ar ļoti personīgu informāciju vai pat piekrist tikties ārpus spēļu vides.

! Citi spēlētāji var bērnam sākt sūtīt saites uz vietnēm, kurās it kā ir spēļu apraksts un norādes, kā sasniegt labākus spēļu rezultātus, tomēr var izrādīties, ka tajās ietvertais saturs nav piemērots bērniem — tas ir **nelegāls, erotiska rakstura, kaitīgs, kā arī tajās var inficēt ierīci ar vīrusiem vai ielādēt spiegprogrammas.**

DROSSINTERNETS.LV

UZZINI VAIRĀK:

Twitter.com/drossinternets | Facebook.com/drossinternets

YouTube.com/saferinternetlv | instagram.com/drossinternetslv

PADOMI vecākiem, kā izveidot drošu spēļu vidi jūsu bērnam:

- **Pārbaudiet, kādam vecumam spēle ir paredzēta.** Šī informācija ir pieejama spēles vietnē vai spēles lietošanas noteikumos (*angļu val. — Terms of Service*).
- Meklējiet spēles aprakstu vai kopsavilkumu, lai noskaidrotu, **par ko ir šī spēle.**
- **Pārbaudiet interneta meklētājprogrammās informāciju**, ko dažādos forumos vai aprakstos par konkrēto spēli ir rakstījuši spēlētāji, vecāki vai, iespējams, bērnu tiesības sargājošas iestādes.
- Vienojieties ar bērnu par laiku — **cik minūtes dienā vai stundas nedēļā bērns var pavadīt, spēlējot spēles.**
- Lieciet bērnam **pārtraukt spēlēt, ja viņš paliek agresīvs, dusmīgs un nekontrolējams.**
- Brīdiniet savu bērnu nekādā ziņā **neizpaust privātu informāciju par sevi citiem spēlētājiem** — vārdu, uzvārdu, adresi, informāciju par ģimeni u.tml. Ja svešinieks pieprasa atklāt savus personas datus, bērnam **nekavējoties jāziņo vecākiem.**
- Pārliecinieties, ka bērns spēļu vidē darbojas, **neatklājot savu īsto vārdu, uzvārdu, bet izmanto lietotājvārdu (username).**
- **Instalējiet jaunāko drošības programmatūru ierīcēs**, kurās tiek spēlēta spēle, lai aizsargātu to pret vīrusiem, ļaunprogrammatūru un citiem tiešsaistes draudiem.
- Pārraugiet laiku, ko bērns pavada spēlē un vērojiet viņa uzvedību kopumā — **vai spēle neietekmē skolas un ikdienas aktivitātes, kā arī sociālās uzvedības izmaiņas.**
- Brīdiniet bērnu **nevērt vaļā svešinieku sūtītās tīmekļa saites.**
- Brīdiniet bērnu nekādā gadījumā **netikties ar spēlētājiem, ja tos nekad nav satikuši reālajā dzīvē.**
- Informējiet savu bērnu, ka viņam **jāziņo vecākiem, ja kāds spēlētājs viņu cenšas iebiedēt, draud, aizvaino, aicina tikties ārpus spēles, sūta aizdomīgas saites, izrāda pārāk lielu interesi** u.tml.
- Ziņojiet par neatbilstošu uzvedību, izmantojot spēles vai lietotnes atsauksmju lapu vai **sūdzībām** un ziņojumiem paredzētās **formas spēļu vietnēs.**
- Pārtrauciet saziņu vai **mainiet sava bērna tiešsaistes ID**, ja kaut kas spēlē šķiet aizdomīgs un **bērnam liek justies neērti.**
- Parādiet bērnam, kā var "bloķēt" spēlētājus vai ziņot par pārkāpumiem spēles vietnēs/lietotnēs. **Mudiniet bērnu bloķēt spēlētājus, kuri izturas pret viņiem nejauki.**
- **Neļaujiet bērnam spēļu vidēs ieslēgt kameru un sarunāties ar nezināmām personām.** Citi spēlētāji var šādi aizvainot un pazemot jūsu bērnu, sūtot balss un video ziņas.
- **Lietojiet vecāku kontroles rīkus**, lai ierobežotu piekļuvi noteiktām vietnēm un saturam, kā arī novērstu pirkumus spēļu lietotņu veikalā. Vairāk par tiem varat lasīt šeit.
- **Lietojiet privātuma un drošības iestatījumus spēles vidēs**, lai ierobežotu riskus un apdraudējumus, ar kuriem jūsu bērns var saskarties.

Vēršam uzmanību, ka šobrīd populārākās spēles bērnu un jauniešu vidū ir *Fortnite* un *PUBG*. Ņemot vērā, ka bērni parasti ignorē spēļu izstrādātāju noteikto vecuma ierobežojumu, vecākiem jo īpaši jāseko līdzi savu bērnu darbībām spēļu vidēs. Daudzas spēles ir ĪPAŠI vardarbīgas un nav paredzētas bērniem.

Fortnite ir tiešsaistes video spēle, kas balstīta uz izdzīvošanu. Spēles ideja paredz, ka līdz 100 spēlētāju pa vienam, pāros vai komandās ierobežotā virtuālajā telpā cīnās par izdzīvošanu. Uzvar tas spēlētājs, kurš laukumā paliek pēdējais.
Iesākumā katrs spēlētājs ir aprīkots ar cirtni. Tas ir vienīgais pieejamais rīks, ar kā palīdzību var izpētīt apkārtni un vākt dažādus ieročus, bruņas un resursus, kas jau palīdzētu spēles gaitā. Spēli iespējams lejupielādēt par velti *Android, iOS, PC/Mac, Play Station, Xbox, Nintendo*. Paredzēta bērniem **no 12 gadu vecuma.**

Ziņot par spēlētāju, kurš aizvaino citus vai viņa rīcība ir aizdomīga >

Citi jautājumi par šo spēli >

Playerunknown's Battlegrounds jeb PUBG ir viena no pēdējā laika populārākajām spēlēm, kurā spēles varonis kopā ar citiem spēlētājiem lec ārā no lidmašīnas, savāc visāda veida labumus un ieročus un cīnās par uzvaru ierobežotā kartē. PUBG Mobile var spēlēt *Android* un *iOS* viedierīcēs, turklāt PUBG Mobile versija ir bez maksas un bez reklāmām. Paredzēta **no 17 gadu vecuma.**

Ziņošanas iespējas un ierobežojumi >

DROSSINTERNETS.LV

UZZINI VAIRĀK:

Twitter.com/drossinternets | Facebook.com/drossinternets

YouTube.com/saferinternetlv | instagram.com/drossinternetslv